

**XX Kongres
Gmin Wiejskich**

27-28 listopada 2023 r., Centrum Kongresowe Warszawianka w Jachrance

Program

XX Kongresu Gmin Wiejskich

27-28 listopada 2023 r.

Miejsce Kongresu: Centrum Kongresowe „Warszawianka” w Jachrance.

Myśl przewodnia Kongresu:

„30 lat działalności

**Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
na rzecz gmin z obszarami wiejskimi”.**

Program XX Kongresu Gmin Wiejskich

Termin Kongresu: 27-28 listopada 2023 r.

Myśl przewodnia Kongresu: „**30 lat działalności Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej na rzecz gmin z obszarami wiejskimi**”.

Miejsce Kongresu: Centrum Kongresowe „Warszawianka” w Jachrance.

Prelegenci uczestniczący w debatach Kongresu oraz Forum Skarbników i Forum Przewodniczących Rad i Radnych

Prof. UW dr hab. **Marcin Wiącek** – Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. UW r dr hab. **Jerzy Korczak** – Uniwersytet Wrocławski, Kancelaria Prawna dr Krystian Ziemiński & Partners

Prof. dr hab. **Krzysztof Surówka** – Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Katedra Finansów Publicznych

Prof. IRWiR dr hab. **Monika Stanny** – Dyrektor Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN

Dr **Julita Łukomska** – Uniwersytet Warszawski, Katedra Rozwoju i Polityki Lokalnej

Tomasz Uciński – Prezes Zarządu Krajowej Izby Gospodarki Odpadami

Paweł Sikorski – Prezes Zarządu Izby Gospodarczej Wodociągi Polskie

Grzegorz Czarnocki – Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu

Lucyna Hanus - Prezes Izby Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu

Mariusz Gołaszewski – Prezes firmy Aesco Group

Prof. UEP dr hab. **Jacek Trębecki** – Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Edwin Bendyk – Prezes Zarządu Fundacji im. Stefana Batorego

Dr **Cezary Trutkowski** – Prezes Zarządu Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej

Maciej Kiełbus – Partner, Kancelaria Prawna dr Krystian Ziemiński & Partners

Dr **Paweł Grzybowski** – Konsultant, Kancelaria Prawna dr Krystian Ziemiński & Partners

Michał Kostrzewa – Partner, Kancelaria Prawna dr Krystian Ziemiński & Partners

27 listopada 2023 r. (poniedziałek)

Lunch godz. 12:00 – 13:00

Godz. 13:00

Otwarcie Kongresu:

- Wystąpienie inauguracyjne, przedstawienie i powitanie gości – **Krzysztof Iwaniuk**, Przewodniczący ZGWRP

Bloki tematyczne:

Godz. 13:15 – 14:15

I. **Ustrój samorządu** (prowadzenie: **Krzysztof Iwaniuk** – Przewodniczący ZGWRP).

1. Prof. UW dr hab. **Jerzy Korczak** – Uniwersytet Wrocławski, Kancelaria Prawna dr Krystian Ziemiński & Partner: *Wyzwania stojące przed samorządem terytorialnym*.
2. Dr **Cezary Trutkowski** – Prezes Zarządu Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej: *Stan samorządności i samorządów wraz z rekomendacjami zmian – na podstawie opracowania FRDL „Potrzeba zmian w samorządzie terytorialnym”*.
3. **Edwin Benedyk** – Prezes Zarządu Fundacji im. Stefana Batorego Program: *Ocena Fundacji stanu samorządności i samorządu wraz z rekomendacjami – na podstawie opracowania Fundacji Batorego „Odnowa samorządności: jak przywrócić samodzielność i sprawczość polskim samorządom?”*.
4. Pytania, komentarze uczestników.

Godz. 14:15 – 15:00

II. **Finanse JST** (prowadzenie: **Jacek Brygman** – Wiceprzewodniczący ZGWRP).

1. Prof. dr hab. **Krzysztof Surówka** – Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Katedra Finansów Publicznych: *Ocena stanu finansów JST, potrzeba i kierunki zmian ustawy o dochodach JST. Rekomendacje ws. zasad subwencjonowania JST, modyfikacja zasad partycypacji JST w podatkach centralnych oraz niezbędnych zmian w podatkach lokalnych*.
2. **Grzegorz Czarnocki** – Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu: *Stan budżetów JST na podstawie ostatniego raportu KR RIO, ocena kondycji finansowej gmin oraz wnioski „de lege ferenda” KR RIO w zakresie niezbędnych regulacji odnoszących się do ustaw o finansach publicznych oraz dochodach JST*.
3. Pytania, komentarze uczestników.

Godz. 15:00 – 15:10

Wystąpienie – prezentacja Partnera Strategicznego XX Kongresu Gmin Wiejskich.

Rozpoczęcie Forów Skarbników oraz Przewodniczących Rad i Radnych. Obrady toczyć się będą równolegle w salach A i B – programy w załączeniu.

Godz. 15:10 – 16:00

III. Stan polskiej wsi (prowadzenie: **Mirosław Lech** – członek Zarządu ZGWRP, Współprzewodniczący Zespołu ds. Obszarów Wiejskich, Wsi i Rolnictwa).

1. Prof. dr hab. **Monika Stanny** – Dyrektor Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN: *Monitoring rozwoju obszarów wiejskich. Koordynanty zmian, implikacje dla gmin.*
2. Dr **Julita Łukomska** – Uniwersytet Warszawski, Katedra Rozwoju i Polityki Lokalnej: *Sytuacja budżetów gmin według typów rozwoju obszarów wiejskich.*
3. Pytania, komentarze uczestników.

Godz. 16:00 – 16:30

IV. Gospodarka komunalna – zaopatrzenie w wodę, odbiór ścieków, inwestycje w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną (prowadzenie: **Stanisław Jastrzębski** – Wiceprzewodniczący ZGWRP).

1. **Paweł Sikorski** – Prezes Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie”: *Prawo wodno-kanalizacyjne w praktyce, taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, inwestycje wodno-kanalizacyjne. Wyzwania i zagrożenia dla JST jakie niosą kolejne nowelizacje Prawa wodnego oraz nowa Dyrektywa Wodna.*
2. Pytania, komentarze uczestników.

Godz. 16:30 – 17:15

V. Gospodarka Komunalna – gospodarowanie odpadami komunalnymi (prowadzenie: **Stanisław Jastrzębski** – Wiceprzewodniczący ZGWRP).

1. **Tomasz Uciński** – Prezes Zarządu Krajowej Izby Gospodarki Odpadami: *Ocena stanu gospodarki odpadami komunalnymi oraz potrzeba i kierunki zmian systemowych w tym zakresie z punktu widzenia branżowych spółek samorządowych. Realizacja Krajowego Planu Gospodarowania Odpadami Komunalnymi do roku 2028. Implementacja ROP i systemu kaucyjnego oraz*

termiczne przekształcanie odpadów komunalnych jako warunki zbudowania właściwych gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi.

2. **Maciej Kielbus** – Partner w Kancelarii Prawnej Dr Krystian Ziemiński & Partners: *Niezbędne otoczenie prawne dla prawidłowego funkcjonowania gminnych systemów i ich racjonalizacji. Czy skazani jesteśmy na coraz wyższe opłaty i dopłaty w gospodarowaniu odpadami komunalnymi?*
3. Pytania, komentarze uczestników.

Godz. 17:15 – 18:00

- VI. **Wyzwania i priorytety zmian legislacyjnych mających istotne znaczenie dla samorządów z obszarami wiejskimi. Stanowisko XX Kongresu Gmin Wiejskich wobec nowego parlamentu, rządu oraz w przededniu wyborów samorządowych** - przedstawia **Anna Grygierek** – Wiceprzewodnicząca ZGWRP.

Dyskusja nad stanowiskiem i głosowanie.

- VII. **Podsumowanie I dnia Kongresu Gmin Wiejskich – Krzysztof Iwaniuk, Przewodniczący ZGWRP.**

Godz. 20:00

Uroczysta Gala 30-lecia Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej.

1. Wystąpienie **Krzysztofa Iwaniuka**, Przewodniczącego ZGWRP.
2. Wystąpienia zaproszonych gości w tym: byłych Przewodniczących Związku.
3. Wręczenie laurów i podziękowań Związku.
4. Wspólne zdjęcie władz Związku (obecnych i byłych) z nagrodzonymi.
5. Bankiet.

28 listopada 2023 r. (wtorek)

Godz. 10:00 – 11:45

1. Powitanie i wystąpienie wprowadzające – **Krzysztof Iwaniuk**, Przewodniczący ZGWRP. Informacja Przewodniczącego o szczegółach wizyty Pana Andrzeja Dudy, Prezydenta RP.
2. Prezentacja filmu o ZGWRP.
3. Prof. UW dr hab. **Jerzy Korczak**: *Pozycją i znaczenie samorządu terytorialnego w ustroju Państwa*.
4. Prof. UW dr hab. **Marcin Wiącek** – Rzecznik Praw Obywatelskich: *Samorząd terytorialny w działaniach Rzecznika Praw Obywatelskich*.

Godz. 12:00 – 13:00

Program drugiego dnia Kongresu z udziałem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej - Andrzeja Dudy.

1. Przybycie i powitanie Pana Prezydenta.
2. Wystąpienie wprowadzające – **Krzysztof Iwaniuk**, Przewodniczący ZGWRP.
3. Prezentacja filmu o Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Wręczenie przez **Prezydenta RP Andrzeja Dudę** orderów i odznaczeń państwowych.
6. Wystąpienie **Prezydenta RP Andrzeja Dudy**.
7. Podsumowanie Kongresu Gmin Wiejskich i obchodów 30-lecia Związku Gmin Wiejskich, **Krzysztof Iwaniuk**, Przewodniczący ZGWRP.

Lunch po zakończeniu obrad 2-go dnia Kongresu (planowany po godz. 13:00)

XX Kongres Gmin Wiejskich

Forum

Przewodniczących Rad i Radnych

Termin Forum: 27 listopada 2023 r.

Miejsce Kongresu: Centrum Kongresowe „Warszawianka” w Jachrance

Sala B I piętro, od godz. 15:10

Prelegenci uczestniczący w debatach Forum:

Prof. UWr dr hab. **Jerzy Korczak** – Uniwersytet Wrocławski, Kancelaria Prawna dr Krystian Ziemiński & Partners

Maciej Kiełbus – Partner, Kancelaria Prawna dr Krystian Ziemiński & Partners

Grzegorz Czarnocki – Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu

Prowadzenie Forum – **Marcin Wojtkowiak**, Wójt Gminy Czerwonak.

Godz. 15:10 – 15:20

Powitanie uczestników i wprowadzenie do tematyki Forum – **Marcin Wojtkowiak**.

Godz. 15:20 – 17:25

Prof. **UWr dr hab. Jerzy Korczak**, Mecenas **Maciej Kiełbus**.

1. Pozycja ustrojowa i kompetencje przewodniczącego rady gminy.
2. Kompetencje przewodniczących rad i radnych wpływające na dobrą współpracę z organem wykonawczym i innymi formami aktywności społeczeństwa – jak: rady młodzieżowe, rady seniorów, sołtysi i rady sołeckie, konwenty sołtysów, itp.

3. Raport o stanie gminy.
Wypełnienie obowiązku ustawowego, czy też ważny element komunikacji z radą i społeczeństwem?
Cel raportu, wymogi merytoryczne, obowiązki przewodniczących rad.
4. Jak stanowić dobre prawo miejscowe oraz dobrze przygotowywać (redagować) akty prawne uchwalane przez radę.
5. Uprawnienia kontrolne rady i radnych w stosunku do administracji gminnej, jednostek organizacyjnych gminy i podmiotów zależnych.
6. Rozpatrywanie skarg i wniosków przez radę.

Dyskusja, pytania i odpowiedzi.

Godz. 17:25 – 18:40

Grzegorz Czarnocki, Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu.

1. Nadzór RIO nad samorządem.
2. Zasady przygotowywania projektu i uchwalania budżetu JST.
3. Współodpowiedzialność organów stanowiących i wykonawczych w zakresie prawidłowej gospodarki finansowej.

Dyskusja, pytania i odpowiedzi.

XX Kongres Gmin Wiejskich

VI Forum

Skarbników Gmin Wiejskich

Termin Forum: 27 listopada 2023 r.

Miejsce Kongresu: Centrum Kongresowe „Warszawianka” w Jachrance
Sala A I piętro, od godz. 15:10

Prelegenci uczestniczący w debatach Forum:

Dr **Paweł Grzybowski** – Konsultant, Kancelaria Prawna dr Krystian Ziemiński & Partners

Michał Kostrzewa – Partner, Kancelaria Prawna dr Krystian Ziemiński & Partners

Lucyna Hanus - Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu

Mariusz Gołaszewski – Prezes firmy Aesco Group

Prof. UEP dr hab. **Jacek Trębecki** – Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Prowadzenie Forum – **Dariusz Strugała**, Wiceprzewodniczący i Skarbnik ZGWRP;
Jacek Brygman, Wiceprzewodniczący ZGWRP.

Godz. 15.10 – 15:15

Powitanie Uczestników i wprowadzenie do Forum.

Godz. 15:15 – 16:10

A. Podatek VAT – Michał Kostrzewa.

I. W poszukiwaniu VAT-u do odliczenia...

1. Tendencje w praktyce dotyczące prawa do odliczenia VAT.
2. Zakres prawa do odliczenia w odniesieniu do projektów inwestycyjnych w świetle najnowszego orzecznictwa.
3. Jak zaplanować i wdrożyć proces rozliczania VAT – aspekty praktyczne?
4. Na co zwrócić uwagę opracowując wniosek o interpretację indywidualną?

II. Grupy VAT - w poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie czy to jest rozwiązanie dobre dla JST?

1. Grupy VAT - zasady założenia oraz sposób funkcjonowania.
2. Potencjalne korzyści wynikające z założenia Grupy VAT.
3. Odliczanie VAT w przypadku Grupy VAT.

III. Kiedy lepiej nie odliczać VAT-u?

1. Kwalifikowalność VAT w ramach dofinansowania projektów generujących niewielkie (znikome) dochody w świetle interpretacji podatkowych.
2. Niewielkie dochody w dofinansowanym projekcie a prawo do odliczenia VAT - jak rozwiązać problem?

IV. Podsumowanie wystąpienia o VAT i dyskusja.

Godz. 16:10 – 17:00

B. Podatek od nieruchomości – dr Paweł Grzybowski.

I. Od kiedy nowy podatek od nieruchomości? Rewolucja wywołana wyrokiem TK SK 14/21.

1. Co wynika z wyroku SK 14/21 oraz jakie są jego konsekwencje w okresie do momentu utraty mocy obowiązującej przez art. 1a ust. 1 pkt 2?
2. Jak reagować na wnioski podatników o zwrot nadpłaconego ich zdaniem podatku?
3. Jak powinna wyglądać nowa definicja budowli?
4. Jakie są szanse na zmianę całej ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz kiedy może to nastąpić?
5. Jak przygotować się na zmiany?

II. Podsumowanie wystąpienia o podatku od nieruchomości i dyskusja.

Godz. 17:00 – 18:00

C. Budżet JST – Lucyna Hanus.

I. Opracowanie budżetu i prognozy finansowej na 2024 rok oraz sprawozdawczość budżetowa w 2024 roku – praktyczne wskazówki.

1. Ramy prawne opracowania i wykonania budżetu na 2024 rok oraz wieloletnia prognoza finansowa JST;
2. Wybrane problemy i kontrowersje w sprawozdawczości budżetowej w 2024 roku.

II. Podsumowanie wystąpienia o budżecie i dyskusja.

Godz. 18:00 – 18:15

D. Budżet JST – Mariusz Gołaszewski.

- I. Oszczędności w budżecie na 2024 rok. Gdzie kryją się pieniądze, których zawsze nam brakuje?
- II. Podsumowanie wystąpienia i dyskusja.

Godz. 18:15 – 19:15

E. Strategie Komunikowania – Prof. UEP dr hab. Jacek Trębecki

1. Sprawne komunikowanie skarbnika podczas prezentacji budżetu na planowane projekty inwestycyjne w gminie.
2. Dyskusja i odpowiedzi na pytania.

Godz. 19:15 – 19:30

Podsumowanie Forum – **Dariusz Strugała i Jacek Brygman.**

